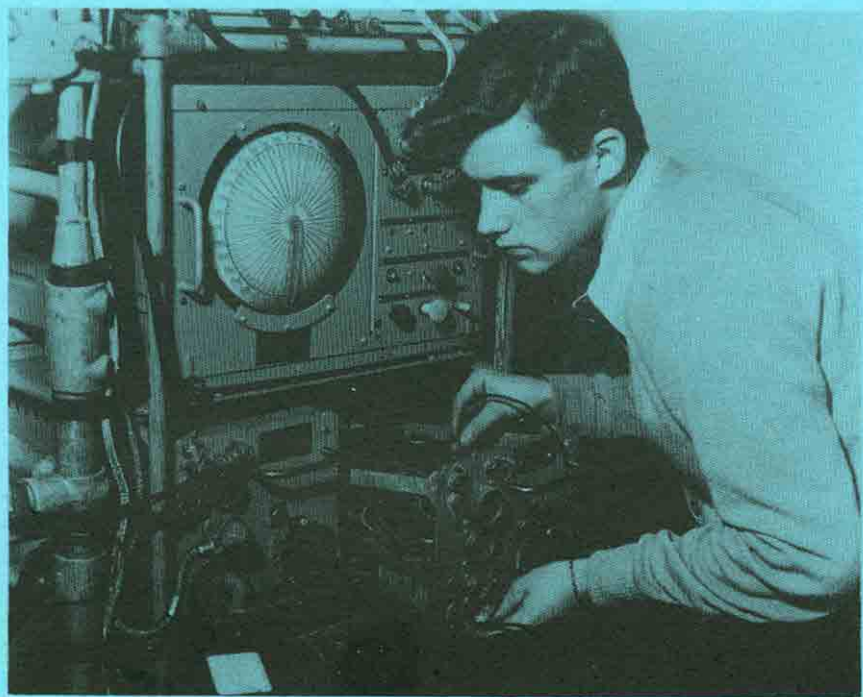

PROPELLERBLADET

Organ för F.F.V.s kamratförening

Nr 58 Årgång 47

1996

PROPELLERBLADET

Organ för FFV Kamratförening

Redaktör och ansvarig utgivare:

Leif T. Larsson

I redaktionen ingår:

Styrelsen

Föreningens styrelse:

* Ordförande: 6336

Leif T. Larsson, Kaserngatan 5, 723 47 Västerås, 021 - 18 33 47

* V ordförande: 6060

Bengt Svensson, Skogslundsvägen 4, 732 48 Arboga, 0589 - 132 14

* Kassör: 5746

Rolf Olsson, Turedalsgatan 42, 732 31 Arboga, 0589 - 135 48

* Sekreterare: 5858

Åke Tedesjö, Bakbordsvägen 14, 724 76 Västerås, 021 - 35 44 06

* Ledamot: 4929

Karl Gardh, Anders Johanssonsg 22K, 732 47 Arboga, 0589 - 139 14

* Suppleant: 5325

Jan Welin, Vretvägen 35, 732 32 Arboga, 0589 - 136 49

* Suppleant: 5716

Per Åke Angelöv, Grindgatan 50, 589 23 Linköping, 013 - 15 12 02

1997 års medlemsavgift är 50:- (Femtio kronor)

Postgiro 34 02 04 - 7

Flygförvaltningens Verkstadsskolas Kamratförening

Dags för Pb igen

Det blev en tidning i år igen även om det såg tunt ut då vi började redaktionsarbetet på höstkanten.

Vi brukar klaga på svagt intresse, men på något outgrundligt sätt lyckas vi alltid få in bidrag. Nåja, vi tjarar väl lite och en del skriver i sista stund. Men tack ska *Ni* ha!

Ni övriga, låt er inspireras av årets Pb och börja redan nu "fila" på nästa års bidrag. Omslagsbilder är alltid svåra att finna! Någon som har idee'r? Bra foto'n eller teckningar?

Träffen i Linköping gav ett bra gensvar med c:a 85 deltagare på lörd och c:a 80 deltagare på sönd. Några saknade säkert den obligatoriska utställningen, men fick ju tillfredställa nostalgin med besök på Flygvapenmuseet istället. Reportage och årsmötesprotokoll längre fram i Pb.

Som ni ser nedan är styrelsen något förändrad mot de senaste åren. Vi tackar Erik Färnlöf och Ingrid Petersson för de 6 resp 10 åren i styrelsen. Vi hälsar Per Åke Angelöv varmt välkommen i styrelsearbetet.

God Jul och ett Gott Nytt År!

Styrelsen

Bakre raden:

Leif, Karl, Bengt och Per Åke

Främre raden:

Åke, Jan och Rolf

Kamratträffen i Linköping 1996

Vi var drygt 80-talet personer som hade samlats på hotell Brask i Linköping den 1 juni 1996 för att umgås över helgen i en trevlig gemenskap.

Det var dags för den återkommande kamratträffen, som denna gång hade förlagts utanför Västerås.

Under eftermiddagen droppade det in elev efter elev som sökte efter sina gamla klasskompisar. Det blev några timmar klassvisa upptakts-träffar innan det gemensamma programmet tog över.

Middagsborden stod dukade och vi kunde klassvis, så gott det gick, slå oss ned för att åtnjuta en måltid i en allmän gemenskap. Vi kunde räkna in 86 personer, vilket gav hotellpersonalen lite problem med stolar och bord. Nåväl, efter en stund satt vi alla till bords och av allt surrande att döma fanns det gott om samtalsämnen.

Maten intogs, kaffet kom in, oj så fort tiden gick. Vi var många som dröjde kvar för att diskutera alla möjliga ämnen innan tröttheten tog överhand. Det var ju bekvämt att bara ta hissen upp till sängen.

På söndagen hade vi lagt in ett gudat besök på Malmslätts flygmuseum före det obligatoriska årsmötet. Det var ytterligare några elever som hade dykt upp på söndagsmorgonen, samtidigt som några respektive hade valt att stanna kvar inne i Linköping. 81 personer räknade museipersonalen in.

Vi delades upp i tre grupper och fick gå runt med mycket kunniga guider.

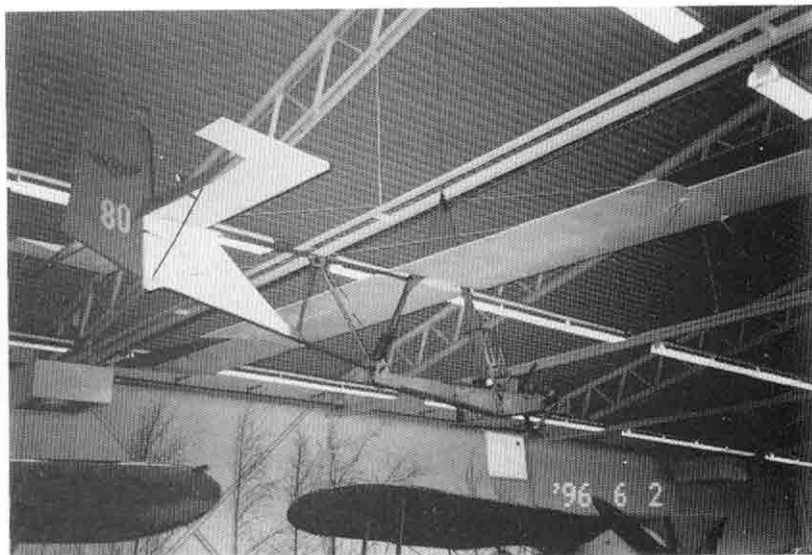

Det var mycket fakta runt flygplanen som vi nu fick serverat på några timmar.

Till och med för en FFVare, fick vi se en riktig raritet, som hängande i taket fixerade våra blickar. Det var ett helt öppet segelflygplan som i tidernas begynnelse var tillverkat på lärlingsskolan. En "Schulgleiter G101" med det snygga emblemet från skolan på stabilisatorn, här med bokstäverna FFL. Av den skrivningen att döma är den väl byggd på fyrtiotalet, kanske också då skolan var inrymd i sjöhangaren på Viksäng? Det vore intressant om någon av er som var med på den tiden

kan skriva till redaktionen och berätta hela historien, så tar vi in den nästa gång.

Flygmuseet bjuder verkligen på mångfald. Flygplan både inne och ute, och fler kommer det att bli. Ni FFVare som ännu inte besökt denna fantastiska plats har verkligen något att se fram emot.

Innan årsmötet tog sin början serverades det kaffe med dopp i det angränsande kafét.

Årsmötet kunde vi genomföra i en lokal mitt i museet, som kunde inrymma de 65 personerna som valt att stanna kvar för att lyssna eller göra sin röst hörd.

Hela årsmötesprotokollet finner ni på annan plats i tidningen.

Efter årsmötet var det bara en sak kvar, den lunch som vi hade med på programmet. Ca 50 personer valde att delta i lunchen på Scandic innan hemfärden startade åt de olika vädersträcken.

Ännu en kamratträff hade avverkats och det skall bli många till. Vädret hade varit ganska bra. Soligt men lite blåsigt, speciellt på söndagen. Detta med att flytta ut arrangemanget från Västerås är något vi gärna skulle vilja ha din synpunkt på. Nästa gång blir det med all säkerhet Västerås, men sedan kan vi alltid diskutera alternativen.

5858 Åke Tedesjö

Avisering om seniorträff

Vi har 1994 och 1995 avhållit två vad vi kallat *seniorträffar* dvs sammankomster i en grupp bestående endast av klasserna 41 och 42. Arrangemangen har, som vi berättat i tidigare nummer av Pb, bestått i besök på några anläggningar med anknytning till flygeriverksamhet av något slag. Vi har sedan träffats på kvällen och ätit en bit och snackat några timmar. De flesta närvarande har tyckt att det varit så lyckat att önskemål har framkommit om en ny tillställning kommande år. Av olika skäl blev 1996 års arrangemang inställt. Arne Yngvesson hade skissat på ett mycket intressant program som han konserverat och lovat att ta fram och damma av inför våren 1997. Tidpunkten hade vi tänkt oss någon gång mellan hägg och syren dvs i slutet av maj närmare bestämt vecka 22, tisdag till onsdag den 27-28 maj.

Det program som vi diskuterat är att efter en samling i Västerås, bege oss på en utflykt uppåt Bergslagen, där man har ett antal intressanta sevärdheter från svunna bergsmansepoker vilka ingår i det sk "Ekomuseum Bergslagen". Sålunda finns t.ex. i Ramnäs en fin gammal bruksmiljö med bl.a. smedja och valsverk. I Fagersta finns det sk Skansenmuseet med bl.a. en arbetarbostad, där man får en bild av hur en arbetarfamilj levde då husen var nybyggda. Är man sedan i de här trakterna är det ett måste att besöka Norberg, och där göra ett kaffe-uppehåll på berömda "Elsa Anderssons Konditori". Vidare är det ett måste att besöka Engelsbergs bruk med Oljeön, som räknas som en av de främsta industriminnena i världen, och finns sedan 1993 med på UNESCOs lista över världsarvet.

Om intresse finns kommer en mer detaljerad plan att göras. För en uppfattning om intresset och som underlag för vidare funderingar hur många deltagare vi preliminärt ska räkna med, sänd in en preliminär intresseanmälan enligt nedan. Vi återkommer längre fram med en mer detaljerad plan och en slutlig deltagaranmälan.

Vi vill också passa på att framföra våra varma julhälsningar till våra klasskompisar och naturligtvis också till alla övriga FFV-are runt om i landet.

Slutligen vill vi ge styrelsen för kamratföreningen en eloge för det arbete som läggs ner, inte minst med det återkommande "Propellerbladet".

4107 Sven Johansson

4240 Arne Yngvesson

Bild på
4107
saknas

Seniorträff 1997

Preliminär intresseanmälan.

Var god, meddela ditt intresse för seniorträffen den 27-28 maj till nedanstående adress:

Arne Yngvesson
Jakthydegatan 7
722 23 Västerås.

eller ring tfn 021-13 69 24

Senast under mars vill vi ha ditt svar.

Glöm inte nummer, namn och adress samt hur många som kommer.

På väg mot nya mål

Följande artikel är saxad ur VLT där den var införd den 23/3 1996.

Artikeln återges med benäget tillstånd av Redaktör Håkan Slagbrand.

"Spjutspetsteknikern" Lars Dahlström blir årets företagare i Västerås.

Lars Dahlström.

Så heter "Årets företagare i Västerås.

Utnämningen sker i samband med Företagarnas riksorganisations distriktsårsmöte den 20 april.

Västerås stads ledningskontor har nominerat Lars Dahlström till utmärkelsen, en nominering som kommer lite överraskande för den det berör.

– Bara det inte för olycka med sig, skrattar Lars Dahlström, och hänvisar till en några år gammal utnämning av "årets svensk" ...

56-åriga Lars Dahlström har en gedigen teknisk utbildning som inleddes inom flygvapnet.

Född i Karlstad landade Lars Dahlström i Västerås första gången 1955 som elev vid flygteknikerutbildningen på Johannisberg. Så småningom blev det en civilingenjörsexamen vid KTH i Stockholm följd av ett antal år som forskare. Lars Dahlström har doktorerat i tillämpad fysik och tituleras docent.

1973 kom han återigen till Västerås. Den här gången till dåvarande Sea och utvecklingsavdelningen.

Åren 1980-1981 var han deltidsprofessor i datalogi vid universitetet i Linköping för att därefter åter igen komma till Västerås.

I dag finns han med på ett hörn i tre olika bolag, Advantec AB, Dikon recognition systems AB och Procad systems AB.

15 personer är verksamma i bolagen.

Idel spjutspetsteknik

Dikon sysslar med industriell automation. Procad levererar cad-system till elinstallationer.

Idel spjutspetsteknik med andra ord.

– Spjutspetsteknik, i ordets rätta bemärkelse, understryker Lars Dahlström, som annars anser att det ordet fått en något urvattnad betydelse i Sverige.

– Numera beskriver vi produktutveckling som spjutspetsteknik, usch, säger Lars Dahlström, som menar att ribban sänkts i landet.

”Som att spela rysk roulette”

– Spjutspetsar svarar för något nytt, tidigare utforskat, säger han.

Efter några tunga år är det full fart i hans bolag.

Bland kunderna märks företag som ABB, Volvo, Scania och Seco Tools.

Konkurrensen är, enligt Lars Dahlström, minimal.

– Det är inga andra som vågar syssla med det vi gör, säger han med ett skratt.

Att kontinuerligt ligga i frontlinjen kostar både pengar och mod.

– Som rysk roulette, med sex kulor i röret, beskriver Lars Dahlström, som dock tycks trivas med tillvaron.

Beträffande utnämningen motiverar Västerås stad sin nominering så här:

”Lars Dahlströms personliga kompetens i en växande krets av kompetenta medarbetare skapar utveckling och affärer i den krävande tekniska frontlinjen. Dikon och Procad utgör goda exempel på träget västeråsbaseerat utvecklingsarbete.

Lars Dahlströms engagemang och orädda ansats till både tekniska frågor och företagandets gränssnitt till samhället är, enligt vår mening, en kombination som väl är ägnad som ledstjärna för morgondagens mindre företag i samklang med en globaliserad industri”.

– Det är sant alltihopa, säger Lars Dahlström.

Med ett skratt förstås.

Lars Dahlström har elevnummer 5503

Elevhemmet i brand

I januari 1996 drabbades Lövudden av en brand. Till råga på allt var det vårt gamla elevhem som råkade illa ut. Närmare bestämt var det vårt TV rum på nedre botten som ödelades i en brand. Nedanstående artikel är hämtad från Vestmanlands Läns Tidning från den 25 januari 1996.

Cigarrettglöd kan ha orsakat hotellbrand

Hotellbranden på Lövudden natten till onsdagen började med att en soffa i ett sällskapsrum fattade eld. Men den exakta orsaken är fortfarande inte klarlagd.

Lövuddens konferenscenter fattade eld vid 00.30 tiden på onsdagsmorgonen, som VLT kunde berätta i senare delen av upplagan. Brandkåren var snabbt på plats och efter en timma var elden under kontroll.

Vi är övertygade om att branden uppstod i en hörnsoffa i sällskapsrummet. Det handlar troligen om cigarrettglöd, menar kriminaltekniker Göran Sjöberg.

Hotellbranden vållade stora skador på den ena halvan av byggnaden. Göran Sjöberg konstaterar att TV- och biljardrummet är förstört. Sällskapsrummet är helt utbränt och stora delar av huset är kraftigt rök- och värmeskadade.

Saneringsarbetet med de omfattande skadorna började i går. Det är osäkert hur mycket återställandet kommer att kosta, det spekuleras om belopp från några hundra tusen till upp emot en miljon.

Kvinna allvarligt brännskadad

Föreståndaren för Lövuddens konferenscenter, Johnny Hultmann, vill inte kommentera den ekonomiska biten eller försäkringsfrågan. Han avvaktar tills polisen är helt klar med sin undersökning.

Det var 14 gäster på hotellet den här natten. Under kvällen hade de haft en fest i sällskapsrummet, som ligger på våningen under sovrummen. De som hade somnat när branden bröt ut vaknade av larmet, gästerna kunde sedan ta sig ut och bort från den kraftiga rökutvecklingen.

En 46-årig kvinna blev kvar i hotellet. Hon hittades senare medvetlös av brandmännen när släckningsarbetet hade börjat. Kvinnan fördes till sjukhus med allvarliga brännskador. Hon skickades sedan vidare till Uppsala för specialistvård. Hennes skador är inte livshotande.

Polisens utredning fortsätter i dag. Den tekniska undersökningen är inte helt färdig och polisen har inte pratat med den skadade kvinnan.

Det går tydligen hetare till nu för tiden. Uppenbart är det slarv med elden som var orsaken, något som på vår tid skulle ha bestraffats med en relegering.

1946 års FFV-elever: "Vi möts igen..... efter 50 år!"

Jag sitter i tåget på väg till Västerås. Det är fredagseftermiddag den 31 maj 1996. Allt är annorlunda och ändå precis som för 50 år sedan när jag tillsammans med en kamrat från Linköping var på väg till Flygförvaltningens Verkstadsskola i Västerås för att påbörja en 4-årig yrkesutbildning till mekaniker inom Flygförvaltningens verkstäder alternativt Flygvapnets flottiljverkstäder.

Då, 1946 alltså, reste jag i SJ:s gamla 3:e klassvagn med träpanel och "uteplattform" försedd med metallräcke och grind av smidesjärn. Jag var klädd i golfbyxor med rutiga strumpor och tröja. Resväskan var polletterad tillsammans med cykeln. All utrustning enligt skolans anvisning.

Nu sitter jag som 65-åring i ett modernt tågsätt av X-2000-typ med tre vagnar. Det förekommer endast resklass II. Enligt tidtabellen skall det ta ca 2 1/2 timme och vara framme i Västerås kl 17.06. De gånger jag utnyttjar utsikten genom tågönstret ser jag landskapet rusa förbi, vagnskorgen lutar i kurvorna och de sista två milen mellan Kolbäck och Västerås har tåget en hastighet av ca 200 Km/h.

Perrongen i Västerås är inte pampig, asfalt och grus under ombyggnad. Jag tar min bag och paraplyet, letar mig fram till en skylt med Centrum. En svag minnesbild dyker upp, det ska ej vara långt till torget där Stadshotellet ligger.

Nu ser det annorlunda ut och jag har svårt att känna igen stadsbilden som domineras av höga byggnader. Åren 1947-50 låg KFUM:s elevhem på Kopparbergsvägen, vägg i vägg med Sporthallen. Minnesbilden gäller ej längre men jag kan ändå orientera mig. Snart är jag framme vid torget. Där ser jag domkyrkan och där Stadshotellet. In genom entrédörren och fram till portierdisken. Då hör jag: "Där kommer Travarn". Det är mitt gamla tillnamn/öknamn från

yrkesskoletiden i Västerås. I ett soffhörn i vestibulen skymtar jag ett gäng med "gamla gubbar". Efter incheckning och skobyte på mitt dubbelrum, som jag ska dela med Åke "Slampen" från Karlstad, går jag ned till mina gamla kompisar från 1946-50.

Där i soffan och fätöljerna sitter de, 5 grå gossar, där jag snabbt tycker mig känna igen alla utom en gråsprängd, mustaschprydd kille med yvigt hår. Hej, tyvärr känner jag inte igen dig, vem är du? Lars-Erik Jönsson ser du väl! Ja nu känner jag igen honom, inte minst på dialekten och rörelserna! Det är 46 år sedan vi skildes efter skolavslutningen i juni 1950. Rejåla handhälsningar och en kamratlig klapp på axeln. Leenden och skratt! Där är Ebbe, "Hampus", "Gotland" och "Kina". Deras dopnamn är Ebbe, Åke, Curt och Bengt Olov. Jag

slår mig ned i soffan och nu bekantar vi oss med gamla historier från elevtiden. Vi har verkligen kul! Minns du? Hjärtligen skratt!

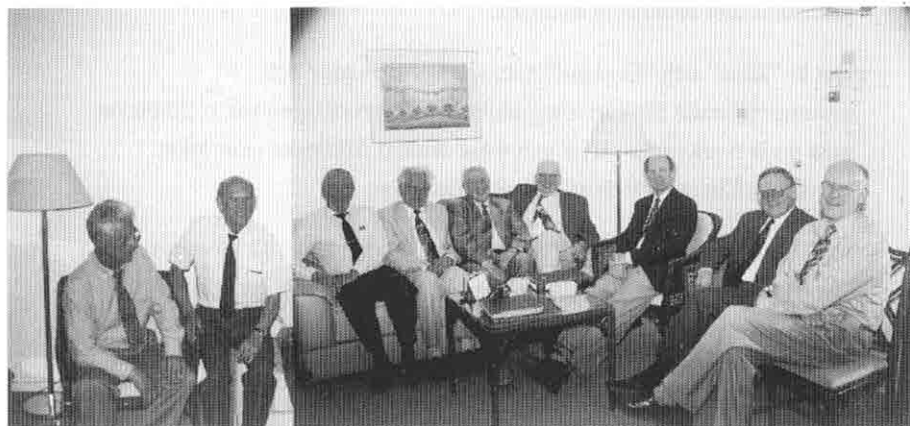
Efter en halvtimme bryter vi upp för att gå till våra respektive rum för att tvätta av resdammet och byta kläder till kvällsmiddagen. Enligt den inbjudan som "Kina" för säkerhets skull sänt ut i ett flertal utgåvor, skall vi samlas kl 19.00 i "bröderna" Jacobssons dubbelrum för en pratstund före middagen kl 20.00.

Det är "Kina" och "Gotland" som varit de drivande och sammanhållande för vårt klassjubileum. Ursprungligen var vi 20 elever men nu är 5 icke mer i livet och 6 har anmält förhinder eller icke besvarat kallelsen. Vi är således 9 i Västerås.

Jag åker hissen upp till mitt våningsplan (3) och letar rätt på mitt rum. Det är ett elegant med panoramafönster och utsikt mot parken. Solen skiner in genom fönstret, telefonen ringer: "Hej, du har fel rum. Åke "Slampen" som du ska dela rum med bor på rum nr 424 du har fel rum. Leta rätt på två glas kom till rum nr 336!". Jag samlar ihop mina pinaler, återlämnar rumsnyckeln i byte mot en ny och tar hissen till 4:e våningen. Där, i rum 424 ligger "Slampens" resegarderob. Jag skyndar mig till rum 336. Där är det full "rulle". Snart är vi där alla nio: 4601 "Slampen" - 4603 "HD" - 4606 "Gotland" - 4609 "Kina" - 4610 "Jönsson" - 4611 "Pluto" - 4612 "Travarn" - 4614 Hampus" - "4620 "Ebbe". (Alla har ju ej öknamn men förtydligande behövs och i samma följd är det Åke Andersson - Henry Enström - Curt Jacobsson - Bengt Jonsson - Lars-Erik Jönsson - Kurt Larsson - Hans Ljungberg - Åke Jacobsson - Ebbe Sjögren).

Vi inleder samvaron med en tyst minut för våra avlidna kamrater. Våra tankar går även till de som är i livet men ej närvarande. Minnet får dock ej fördunkla det faktum av vi andra nu skall ha fest. Några centiliter Whisky med isbitar i ett glas och salta nötter som tillugg sätter ytterligare fart på historier och skratt. Det är inte så lätt att känna igen

varandra efter så många år. De flesta har uttunnat hår, andra fått behålla allt sitt hår. Jönsson tillhör de senare men känner inte igen Pluto. "Vet du vem jag är?" Motfrågan ställs omgående. Jönsson teaterviskar och får hjälp av mig. Skratt igen! "Minns du?" Vi har kul! Vi är inte så gamla längre! I sinnet vill säga. Det känns härligt men samtidigt lite vemodigt. Varför har vi inte träffats tidigare och oftare?

Dags att gå till middagen. Vi sitter i en "Stadskällare" vid ett dukat långbord. Jag placeras mellan Ebbe och den enda kvinnan i sällskapet, Irma. Hon och Jönsson har bilat först från Östersund via Gävle till Västerås. Vi beställer in drycker, rött och vitt vin i flaskor samt öl. En dekorativ salladstallrik får inleda middagen. Skål, skratt och glammande samtal ekar mot tegelväggarna. Vid bordet intill oss sitter flickor som har möhippa. Ytterligare gäster vid andra bord lyssnar till alla våra högljudda historier. Stämningen är god men det är svårt att konversera annan än närmaste granne. Varmrätten är tournedos och därefter erbjuds vi en färgrik dessert, några av oss avstår. Till kaffet beställer "Kina" ett glas konjak och jag gör honom sällskap efter att först ha frågat om priset (20 kr per centiliter).

När klockan närmar sig 23.00 är det dags att betala notan. Två av oss nio är fortfarande i tjänst och använder sk "Plastkort" en grej som gör att man slipper betala kontant (sk "Sahlinare"). Sedan skiljs vi för att träffas nästa morgon. Ett undantag finnes: "Pluto" bor på SAS hotell och återvänder till Stockholm lördag morgon. Vi andra drar oss tillbaka för eftersnack som varar in på nästa dygn.

"Slampen" och jag har ett rum som vetter ut mot torget där en grupp med stökiga ungdomar för ett jäkla liv fram till kl 03.30 när polisen avhyser dem till annan plats. Jag vet ej om jag sovit eller legat i "lätt dvala" fram till lördagsmorgonen kl 07.00. Vi morgonduschar bort tröttheten. Det är ett strålande väder. Solen skiner från en klarblå himmel. Luften känns sval.

Vi åker hissen ned till bottenplanet och letar rätt på frukostrummet (källaren där vi åt middag). Här är dukat med välsorterade bord: Filmjolk, flingor, juice, te, kaffe, smörgås, gurka, kokt ägg, kaviar, skinka, korv, ost, mm. En efter en kommer till frukostbordet. "Tack för igår!" Alla verkar nöjda.

Vi har haft samråd och planerat lördagen i Västerås: Först besök vid gamla Centrala Flygverkstaden, CVV, som nu är nedlagd sedan flera år tillbaka. Vi åker med fyra bilar som ägs av resp "Slampens" Volvo, "Gotlands" Peugeot, "Kinas" Toyota och "Jönssons" Opel. Två i varje bil. Jag åker med "Slampen". Henry "HD" Entröm återvänder till Arboga och deltar ej i lördagsnöjet.

Vi sju letar oss fram till gamla CVV vars grindar står öppna. Raskt igenom och ned mot Mälarstranden där sjöhangaren och verkstadsskolan låg en gång i tiden. Vid en storbrand under sommaren 1948 förstördes allt, våra elevarbeten, skolans administrativa handlingar mm. Först hade sjöhangaren antänts av ett blixtnedslag men eldens härjningar kunde den gången begränsas. Senare brann allt ned, troligen antänt vid de reparationsarbeten som utfördes. Efter branden

anskaffades nya verkstadslokaler i en av CVV:s förrådsbyggnader vid Johannisbergs flygfält. Därmed var traditionen med roddbåtarna borta för alltid. Likaså våra dagliga cykelturer. Ingen skulle längre utmana ödet genom att simma den 4 km långa sträckan från CVV till Johannisberg. Inget skulle bli som förr!

Med förenade "minneskrafter" lyckas vi spåra upp verkstadsskolans gjutna grundfundament, stålskenorna som ena kortväggens port glidit på och vi hittar även gångstigen till "markan". Det här är ett historiskt ögonblick när vi vandrar omkring i området, något alldeles speciellt händer. Vi påminns om åren 1946-48 men det är samtidigt något överkligt. Tack och lov har vi med minnesoraket Ebbe! "Där stod förr tre flygplan som vi mekade med: B17, J9 och J20". Jag undrar hur de kunde få plats på det lilla område vi just studerar. Det var här vi lärde oss disciplin, ordning, flit, noggrannhet, ja allt som grundlade våra framtida yrkeskunskaper. Det var här som en del av vårt livslånga kamratskap danades.

I nutiden ser vi en stor båthamn utanför staketet, vi pratar i mun på varandra: "Där är den gamla piren, där är platsen där vår roddbåt lade till, där badade vi, där var slipen för sjöflygplanen, där startade den stora Dorniern och S17, där låg CVV:s snabba motorbåt avsedd för räddningsuppdrag, där badade och simmade vi, där vinterbadade en smålänning i en vak för att vinna vadslagning om s k "bruna", där i skogen låg vi gömda i gräset för en extra lång lunchrast." Minneslistan blir lång... Jag tror att vi alla upplever en känsla av att vi står på en för gamla FFV-are "helig mark".

Plötsligt väcker någon av oss idén att bevara vår gamla verkstadsskolas ursprungsplats med ett minnesmärke. Här bör stå en sten som markerar platsen där dåvarande Kungl. Flygförvaltningen lät utbilda duktiga yrkesmän, Tekniker som sedan genom praktik och vidareutbildning tillförde Flygvapnet (och även privatindustrin) ett icke föraktligt yrkeskunnande. Skolan har genom åren examinerat 807 elever. Nog borde det var värt en minnessten! En sista blick och vi ställer vår färd till Johannisbergs flygfält. "Slampen" och jag kommer först fram till flygfältet, kvar på samma plats men vägen dit är förändrad. Den gamla segelflyghangaren finns kvar. Det pågår full flygaktivitet och vi njuter av detsamma. Fallskärmschoppare med styrbara specialskärmar dinglar ner från tusenmetershöjder, segelplan bogseras upp i luften mm. Tänk att det var just här som vi tränade med "Schulgleitern" SG-38! Vi satt då fastspända längst fram på glidaren, startklara vid ena ändan av fältet och med signalflaggor för att få vinschbilen att dra upp oss till en höjd av 300-500 meter.

Det var här som "Kina" störtade efter ett vajerbrott och trimvikterna slog sönder hans ögonbryn när SG-38-an bröts sönder mot marken och här som "Torparn" med tungan i mungipan medelst "stålning" satte SG-38-an vid landningsflaggan. Minnena dyker upp... Många vackra sommarkvällar och helgdagar tillbringade vi vår fritid här vid Johannisbergs flygfält. "Slampen" och jag festar på var sin glass.

Plötsligt möter vi lördagens möhippa! Är vi förföljda av möhippefirande damer? Efter en stund anlände "Kina". Vi fotograferar och fortsätter till Lövudden som ligger i närheten av flygplatsen.

Väl framkomna till Lövudden, som numera är en fritidsanläggning med stora gräsytor, fotbollsplaner och lång sandstrand. Det pågår en stor ungdomsturnering i fotboll. Efter någon halvtimmes flanerande kan vårt resterande kamratgäng återsamlas. Vi minns den gamla sjöboden med den fina mahognymotorbåten som vi aldrig fick åka i och premiärbadandet från bryggan den 1 maj varje år. Förr på vår tid 1946-48 var stranden vid Lövudden vassbevuxen och omgiven av "outforskad vildnatur". Inte alls lik nuvarande strandförhållanden.

Vi vandrar på en stig till Johannisbergs elevhem som fortfarande är i KFUM:s ägo precis som Lövuddens vandrarhem. De gamla ekarna finns kvar. Vi närmar oss herrgården från berget öster ifrån. Tyvärr så ser man den jättelika värmeanläggningen som dominerar strandkanten där vi förr hade vår bastu och båtbygga. Där är nu sedan lång tid utfyllt med enorma schaktmassor. En sorglig syn. Någonstans där låg bastun där vi varje lördagseftermiddag lögade oss rena från all verkstadssvett och skit som trängt in i porerna. Skönt när vi därefter kunde kyla av oss med ett dopp i sjön eller rulla oss i snön!

Vi närmar oss elevhemmets ena gula gavel. Så hög den är! Jag minns när "Torparn" influerade kompisen Edqvist att åka ned på brandlinan från översta fönstervåningen. Det var en söndagseftermiddag. Edqvist hade aldrig utfört denna cirkuskonst varför han efter några meter tappade greppet om mässingshandtaget och rutschade ned till backen med skinnflådda händer. Han fick händerna insmorda med salva och lindade med gasväv. Som den trogne och flitige elev han var stod han vid sin svarv på måndagen. Jag minns ej vad den gamle verkmästaren sade men Edqvist fick ledigt en vecka!

Väl framme vid trappan träffar vi några musikanter som hämtar instrument från byggnaden. Vi presenterar oss och kan, mot löfte att låsa efter oss, få disponera f d elevhemmet under en dryg timme. Vilket tillfälle! Huset är renoverat och delvis ombyggt bl a av brandtekniska skäl. Fastigheten utnyttjas nu bl a som kursgård.

Det mesta är sig likt. Vi börjar husesynen i källaren som är totalrenoverad. Borta är potatiskällaren och andra skrymslen. Teglet i väggarna har tagits fram och två vackra serveringsrum eller andaktsrum med belysning och fönsternischer möter oss. Sedan inspekteras bottenvåningen. Vi hjälps åt att minnas: "Där var Valles expedition. Där var några personalrum. Där var det gamla köket. Där fanns ett lärum för läxläsning som få av oss kände till! Där var källarutrymmet med utgången till baksidan av huset". Allt är nu i fint skick! Nu kommer vi till den gamla stentrappan! Orörd, samma gamla nöting som förr! Just här överensstämmer verkligheten med minnesbilden! En halvtrappa upp, här delar sig trappan, en in till elevhemsföreståndarens Valentin Hofstedts lägenhet där han bodde med sin unga familj. Det är inte stort. Hur fick de plats? Vacker är dock lägenheten.

Den andra trappen bär vidare till våningsplan ett. Rakt fram ligger 4-bädds-rummet (lucka ett) där första klassens änglar bodde. I vår klass "Slampen", Dag Månsson, "Negus" Nilsson och "Roten" Jansson. Något till höger och vi ser den gamla matsalen, nu renoverad. Vi fotograferar. Det finns ett stort rum till, är det månne det gamla serveringsrummet eller köket? Nu framträder minnesbilden av tidiga mornar, frukosten med smörgås och gröt? En del hann aldrig med att äta i rummet, tog smörgåsarna med till båten. Jag kan ännu känna doften av saftsoppa med sagogryn, den gula risgrynspuddingen, kokta fisken med potatis och senapssås, falukorven mm. Vad åt vi egentligen?? Jag minns även husföreståndarinnan fröken Jansson, duktig och vänligt myndig som en landstormslotta.

Längre in till vänster ligger "lucka två", med två fönster som vetter åt gårdplanen. Där bodde om jag minns rätt "Pluto" Larsson, "Biffen" Granlund, "Torparn" Halvarsson, Lars-Erik Jönsson, "Micke" Molin, Ebbe Sjögren, "Kina" Jonsson och undertecknad "Travarn" Ljungberg. I rummet till höger bodde resten d v s "HD" Enström, "Gotland" Jacobsson, Lasse Johansson, Pelle Lundgren, Holmberg (som slutade efter ett år och ersattes av "Hampus" Jakobsson), Olle Nilsson, Kurt Edqvist och Bengt Olsson.

Åtta pojkar i dessa två rum, tilldelade järnsängar placerade som undersäng och översäng, precis som i "lumpen". Vid varje sängpar fanns var sitt litet klädskaåp av plywood. Filt och lakan på enkla madrasser. Tystnad var anbefalld till ca 22.30. Vardagar stängdes ytterdörren av Valle kl 22, lördagar kunde vi vara ute till kl 24 eller var det månne till kl 01 på söndagsdygnet? Söndagar låste Valle porten klockan 24.00, därmed basta! Det var hårda bud för danslystna ungdomar som skulle hinna hem per cykel från Folkparken eller bion innan porten låstes! Då fanns inte mycken tid för svärmeri med flickor!

Vi letar efter vårt gamla tvättrum med kallvattenkranar och mystiska träskåp där en och annan förstaklassare utsattes för pennalism medelst

instängning i ett skåp och kallvattendusch med slang. Nu kommer jag även ihåg premiärnatten när vi gröngölingar hade nattat oss och andraklassarna stormade in med plastpåsar fyllda med kallvatten för att döpa oss välkomna! Rummen är inte lika som förr, nya dörrar har satts in på annan plats mm. Ebbe visar var sängarna stod placerade och hur allt var förr, 1946, vem som låg i vilken säng, ja hur allt var på den tiden. Skönt att ha Ebbe med, minnesoraklet! Han och jag delade rum på KFUM i Västerås under vårt fjärde läsår, min kompis Ebbe som använde "Pantén", ett väldoftande hårmedel som skulle motverka håravfall. Jag tittar på Ebbe som nu ser ut precis som jag i håret, vi saknar ungdomens bena och "Sinatravåg". Nåväl, charmen sitter inte i håret!

Nu har vi bara resten av den vackra gråa, slitna stentrappan kvar. Med begränsat antal steg är vi uppe på översta våningen. Först till vänster, avsatsen där vår gemensamma telefonapparat var placerad. Här ringdes många privata samtal till flickorna och de ringde även hit. På detta plan fanns även vaktmästare Larssons lilla lya. Den gode, snälle vaktmästaren som såg till oss änglar! Stackars arme människa när vi som tvåor förde ett himla oväsen på rummen och i dagrummet med grammofon och pingisspel! Hur kunde han överleva allt detta??

Rakt fram genom dörren kommer vi till allrummet med bordtennisbordet, den upphöjda avsatsen, de två vackra nischfönstren, ett åt väster, ett åt öster. Dagrummet är vackert restaurerat med träpanel i taket, lackat furugolv, lysrör i taket. "Kina" och jag slår några slag med pingisrackets och boll, det lyckas ej så bra. Nu uppstår en spontan diskussion om var tvättrummet var placerat, hur dörrarna var placerade mm. Det stämmer ej överens, nuläget och 1946-47! Ebbe visar oss andra hur det var placerat, han ensam vet bäst. Vi andra sex har fel minnesbild! (Det var då själva f-n, vi måste få tag i gamla husritningar, hur det nu ska gå till). De andra tre rummen inspekteras, vi känner ej igen oss. Nu finns det trummor med runda brandstegar för

nödutrymning. Vi hade ju våra gamla brandlinor att tillgå. Konstigt förresten att det aldrig tog eld med så många cigarettfimpar!

Jag minns när vi varje vecka samlade till två nya grammofonskivor, 25 öre var betalade vi av vår veckolön som var 5,76 kr. En skiva som hette "Hey ba-be-riba" eller liknade, en häftig låt som vi alltid spelade varje kväll minst 5 gånger! Ibland fick Valle "spader", rusade in och krossade skivan mot golvet, skrek att "Nu får det vara nog!". Vi hade förutsett detta och hade alltid en extra skiva i reserv. När vi lade den på tallriken orkade aldrig Valle med ett utbrott till samma kväll.

Nu var elevhemmet dissekerat av oss i minsta vrå och vi vandrar sakta nedför stentrappan, tittar ut i de små väggfönstren, kommer så småningom till entréplanet. En sista blick och ut genom ytterdörren med vacker glasinramning. Här står vi på terrassen, tänker på ljuvliga kvällar med saft och allsång: "Vi lossa sand ibland, på söder Mälarstrand, och när vi inte lossa sand så gjorde vi nåt ann...". Även en lätt religiös betraktelse ingick i dåtida samvaron. Vi fotograferas av Irma, sittande på trappen, flera kameror och kort. Vi vandrar på sandplanen ut mot trädallén för att leta rätt på trädet som bussen stötte emot en dag 1946/47 på väg med oss till CVV. Trädet är nedsågat! Just det trädet! Nya fotokort i allén.

Efter en sista blick på elevhemmet och omgivningen vandrar vi sakta tillsammans mot Lövudden för att äta lunch innan vi bilar till Linköping. Det smakar gott med pyttipanna och ägg. Klockan 13 lämnar vi en mycket vacker anläggning, Lövudden vid Mälarens strand! Här fanns förr en enkel idrottsplats, nu en stor anläggning med 10-tal fotbollsplaner och lång sandstrand ! Farväl Lövudden!

På slingriga småvägar leder "Gotland" med sin bil oss andra via Eskilstuna fram till Hjälmarsund som ligger mycket vackert vid Hjälmarens. Vi stannar för en kafferast vid en fin utkikplats. När vi sitter och njuter föreslår jag att få bjuda sällskapet på kaffe när vi kommer fram till Linköping. Med hjälp av "Kinas" mobiltelefon ringer jag Tanja och beställde kaffe med gräddtårter. "Hej, vi kommer fram till Filaregatan omkring kl 16. Är det OK?" Bilfärden fortsätter, vi skingras dock p g a trafik och tankningsuppehåll, men efter Norrköping är bilkaravanen återsamlad. Väl hemma bjuds vi på kaffe och gräddtårter. Roligt att träffas i mitt hem. Det är ca 35 år sedan Ebbe besökte oss i Linköping. "Kina" har vi inte träffat de senaste 15-20 åren. De övriga är nya bekantskaper. Efter en stunds samvaro bilar de övriga till hotell Brask där vi tillsammans med många andra FFV-are skall ha kamratträff och med festmåltid. Föreningen skall nämligen ha årsmöte på söndagseftermiddagen i Flygvapenmuseet.

I god tid före klockan 19.00 infinner Tanja och jag oss på hotell Brask. Det är fullt med FFV-are, flera med damsällskap. I foajén träffar vi goda vänner, det surrar av samtal och glada skratt. Så småningom har det stora sällskapet, närmare 100 personer, tagit plats vid matborden. Vi sitter övervägande klassvis när så är möjligt men lika ofta blandas veteraner med yngre årgångar. Jag och många andra söker med blicken runt lokalen för att om möjligt registrera vilka som är närvarande. Bland alla upptäcker jag Valle Hofstedt, vad trevligt. Han är välklädd i mörka byxor med matchande vinröd kavaj och det långa silvervita håret bakåtkammat. Den raka hållningen gör att jag ser honom som "en äldre stilig indianhövding", ledare för FFV-stammen!

Middagen serveras. Smakfullt arrangemang, bra upppassning. "Kina" knacker i glaset och håller ett middagstal varvid han omnämner att vår klass firar 50-års jubileum räknat från det år vi anställdes, 1946. Andra talare gör sig hörda. Det är en trevlig middag med många samtal, historier och glada skratt. Tiden rinner iväg och snart närmar sig klockan 24. Det är tid att betala och bryta upp.

Det är söndag och efter frukost tar jag bilen, hämtar "Hampus" och vi åker till hotell Brask för att göra sällskap med de övriga i vår klass. Klockan 10.30 är vi återsamlade ("Kina" har hunnit med en biltur t o r

sommarstället vid Järnlunden, klippt gräset mm. Han är fantastisk!). Vi kommer överens om att först besöka Gamla Linköping innan vi åker till Flygvapenmuseet i Malmslätt. Det är en vacker junidag, sol men lite svalt. Under en dryg timme vandrar vi runt och ser på alla gamla Linköpingshus som samlats på detta "utemuseum". Fruktträden blommar och kompisarna fotograferar.

Omkring klockan 12 är vi framme vid Flygvapenmuseet och vi guidar oss själva runt den stora utställningshallen. Detta är ett eldorado för oss gamla flygentusiaster. Som f d yrkesarbetare, värnpliktiga, flygtekniker, mästare, ingenjörer mm njuter vi av utställningen. Vi pratar ibland i munnen på varandra och förklarar vad vi själva vet bäst. (Ebbe och jag har en stillsam minnesdispyt som spelas in på videoband av "Gotland"). Några av oss har varit instrumentmakare, några flygplanmontörer och en motormontör. "Gotland" är sig lik, donar och styr med videokamera och vanlig kamera, en trygg person. Jag tänker tillbaka när han var styrman eller kapten i vår klass när vi rodde i blåsten eller dimman eller när vi seglade på Mälaren. Vi litade helt på "Gotlands" erfarenhet som sjöman.

Det närmar sig tid för årsmötet som hålles i en samlingsal. Vi blir närmare 70 personer, ett välbesökt årsmöte som öppnas av ordföranden Leif Larsson från Västerås. Kassör är Rolf Olsson och sekreterare Åke Tedesjö. Till mötesordförande väljs Gunnar Wikström från Arvidsjaur, FFV-nummer 4219, en verklig veteran! Gunnar är en spirituellt och duktig ordförande som med sina kommentarer gör årsmötet roligt och underhållande. Det är riktig show! De formella paragraferna avhandlas friktionsfritt. Medlemsavgiften fastställs till 50 kr/år. Styrelsen föreslår att Valentin Hofstedt skall väljas till hedersmedlem, ett förslag som blir enhälligt. Så står han upp, Valle Hofstedt, rakryggad och välklädd, det vita håret långt och bakåtkammat. Valle blir lätt rörd av kamratföreningens förslag och håller ett tacktal. Jag kan tyvärr ej minnas innehållet. Valle är troligen den nu levande äldste f d

elevhemsföreståndaren med anknypning till FFV, med lång erfarenhet från elevhemmen Johannisberg och Malmslätt. Vi är många som är glada för att Valle är med oss denna dag.

Vidare föreslog styrelsen att 30 st elever som tidigare genomgått lärlingsutbildning vid Centrala Verkstäder skall antas som medlemmar i FFV:s kamratförening. Förslaget antogs. Under paragraf 19, Övriga frågor, begär jag ordet och föreslår vår tanke om en minnessten. Förslaget tas vänligt emot och flera talare framför förslag om hur minnesmärke kan utformas och placering. Leif Larsson redogör för styrelsens information om Västerås kommuns stadsplan och kommande byggnation på det område där FFV:s yrkesskola en gång var placerad. De förslag om minnesmärken som framförts på årsmötet skall styrelsen vidarebearbeta snarast möjligt. Förslagen minnessten (obelisk), metallskyltar på byggnader vid såväl yrkesskolan Johannisberg som elevhemmet Johannisberg, döpa gatunamn vid hamnen till "Lärlingsgatan", "FFV-gatan", "Filaregatan" med flera skall prövas av styrelsen. ("Travarn" bor på Filaregatan i Linköping).

Mötet avslutades med allsången "FFV-visan".

Så var då Kamratträffen för min del slut. Jag tog adjö av kamraterna och vi enades om att ha ny träff snarast, eventuellt redan 1997.

Den som finner nöje i denna lilla berättelse kan ju även bättra på minnesbilden genom att läsa boken "FLYGFÖRVALTNINGENS VERKSTADSSKOLA 1942-1968. En skola för livet..."

4612 "Travarn" Hans Ljungberg

CVV-are, vilka är de?

Rubriken är utformad som en fråga, en fråga som skulle kunna utvidgas till att lyda CVV-are, vad är det för ena och vad har dom med FFV att göra?

Jag skall försöka att ge en liten bild av ett speciellt kapitel av CVV:s historia, en epok där CVV:s och FFV:s historiska vägar korsar varandra för andra gången.

FFV:s utbildningslokaler var ju under en tid förlagda till CVV huvudverkstad vid Viksäng. Denna epok fick ett abrupt slut i och med den stora hangarbranden vid CVV vilken ledde till att FFV:s verksamhet flyttades till nya lokaler vid Johannisbergs flygfält. I och med detta upphörde den nära kontakten mellan FFV och CVV. FFV levde sitt eget liv i än högre grad än tidigare.

I mitten på 50-talet inträffade en händelse som ledde till att de båda institutionerna under en kortare tid återknöt bekantskapen.

FFV och flygvapnets centrala verkstäder CVV, CVM och CVA hade samma huvudman, Kungliga Flygförvaltningen. Kungliga Flygförvaltningen ansvarade för försörjningen av civila tekniker till flygvapnets verkstäder genom att i egen regi driva utbildning vid FFV. De centrala verkstäderna fick på eget ansvar se till att de rekryterade det yrkesfolk de behövde. Detta hade man tidigare gjort genom att i egen regi driva lärlingsutbildning. Lärlingsutbildningen innebar i stort sett att unga killar (tjejer var inte att tänka på på den tiden) anställdes som lärlingar. Företrädesvis var det före detta springgrabbar som befordrades till lärlingar och på detta sätt tog ett första steg på sin kommande yrkeskarriär. Denna verksamhet upphörde för CVV:s del någon gång i början av 50-talet.

I mitten av 50-talet insåg man att det skulle bli nödvändigt att i mer organiserad form trygga den framtida rekryteringen av yrkesarbetare

och tekniker. Konkurrensen om arbetskraften var hård och det gällde att locka till sig den arbetskraft som man insåg skulle komma att behövas i ett expanderande flygvapen. KFF beslöt att samtliga tre centrala verkstäder skulle starta och driva så kallade "inbyggda verkstadsskolor" något som de flesta större industrier sedan länge drev. Eftersom tiden mellan beslut och handling redan på den tiden var kort (det var inte bättre förr) så gällde det att handla snabbt. För CCV:s del kom detta att innebära att man etablerade ett samarbete med FFV.

Våren 1955 annonserade CVV efter elever till sin nystartade lärlingsskola. Vi som klarade den första gallringen fick sedan, under två dagar, genomgå ett inträdesprov under ledning av personal från FFV. Om jag inte missminner mej var det Lage Jarking och Olle Stjernhult som genomförde inträdesproven.

Den 21 november 1955 startade så den första kullen lärlingar vid CVV lärlingsskola. Eftersom varken lärare eller lokaler fanns tillgängliga vid CVV "hyrde" man in den första kullen lärlingar på FFV. Vi var 15 elever som på detta sätt kom att vistas vid FFV där vi läste in 1:an. Vi lämnade FFV den 9 juni 1956 för att fortsätta vår utbildning vid Centrala Verkstaden i Västerås. Där hade man nu skaffat lokaler, maskiner och anställt en föreståndare, Johnny Ödman.

Under FFV-tiden bodde de CVV-elever som kom "utifrån" på FFV elevhem medan Västeråsarna bodde i sina egna hem. För oss som bodde hemma (jag tillhörde en av dem) gällde att vi fick ta oss till skolan bäst vi kunde. Det blev alltså att cykla fram och åter genom hela stan varje dag en sträcka på ca 10 km i vardera riktningen. Vintern 55-56 var mycket kall. Någon av lärarna, vem vet jag inte, kom då på att vi Västeråsare kunde få åka med dem i lärarbussen. Jag tror att det var "Ludde" som åkte runt med skolans folka-buss och hämtade upp lärarna varje morgon. Detta var naturligtvis en förmån som vi med glädje tackade ja till.

De CVV:are som kom från andra orter inackorderades på Lövudden på samma villkor och fick leva efter samma regler som FFV:s egna elever.

Vi CVV:are anställdes och avlönades enligt gällande kollektivavtal vilket innebar att vi hade en fast timlön. Jag minns att Lage Jarking vid den första informationsträffen med oss på FFV berättade att FFV:s egna elever endast hade en veckopeng på 7 kr medan vi CVV:are hade betydligt mer i form av lön. Han bad oss att inte berätta om våra ekonomiska villkor för att inte skapa avundsjuka bland FFV:s egna elever. För egen del hade jag en begynnelselöns av 2:57 kr per timme vilket gjorde ca 124 kr per vecka. Det var ju 48-timmars vecka på den tiden.

Hur gick det sedan för den första kullen FFV/CVV:are?

Lärlingstidens längd vid CVV lärlingsskola var den samma som för FFV vid den tiden d v s fyra år. Efter överflyttning till CVV fortsatte vår utbildning med både teori, motsvarande FFV andra årskurs, och praktik. Vi placerades ut på olika avdelningar och fick cirkulera enligt ett schema uppgjort på så sätt att vi skulle få insikt i hela CVV:s verksamhet. Vissa anpassningar gjordes med hänsyn till kommande yrkesinriktning. Den första årskursen delas upp på yrkeskategorierna plåtslagare, motormontör, instrumentmakare, fordonsmontör och telemontör.

De teoretiska ämnena bestod i en allmän del där alla elever deltog samt yrkesinriktade delar för respektive yrkeskategori. Våra lärare under andra årskursen kom från både FFV och CVV.

Det tredje och fjärde året tillbringade vi på den avdelning där vi sedan skulle placeras. Detta gällde med ett undantag. Vi var tre elever som skulle utbildas till telemontörer. Vårt tredje år förlades till FFV där vi kom att ingå i de tre ordinarie FFV-klasserna i årskurs två. FFV hade vid denna tidpunkt helt koncentrerat sin utbildning på telemontörer.

I och med att vi flyttade över från FFV till CVV flyttade också de av oss som var inkvarterade på Lövudden in till KFUM i Västerås där de sedan bodde under resten av studietiden eller till dess de fick möjlighet att hitta inneboenderum på stan.

Vår kull, den första CVV-kullen fortsatte kontakten med FFV något år efter flytten från skolan genom att vi spelade några handbollsmatcher mot varandra. Av någon underlig anledning förlorade vi alltid dessa matcher. I takt med att CVV egen skola kom igång upphörde kontakterna mellan FFV- och CVV-skolorna.

Yrkesskolorna vid de centrala verkstäderna

Samtliga tre centrala verkstäder fortsatte att bygga upp sina verkstadsskolor. Intagningen var ca 15 elever per år. För CVV:s del utbildades ytterligare minst två årskullar telemontörer vid FFV vilket motsvarade tre elever per år. I mitten av 60-talet började man inse att försvaret och därmed flygvapnet måste bantas. Flygvapnet hade en central verkstad för mycket. Verksamheten vid CVV var hotad. Lärlingsverksamheten och därmed lärlingsskolan avvecklades. Så småningom avvecklades hela CVV vars verksamhet delades upp på CVA och CVM.

Även vid CVA och CVM avvecklades lärlingsutbildningen. Orsaken till denna avveckling var den samma som den som ledde till avvecklingen av FFV d v s 1963 års lärlingsutredning.

30-års jubileum

Hösten 1989 anordnades en träff i Västerås där vi firade 30-årsjubileum efter avslutad lärlingsskola. Träffen inleddes med en återsamling på Lövudden där vi hade en trevlig eftermiddag i återseendets tecken. Kvällen avnjöts på gamla anrika Klippan med middag och dans. Initiativtagare till jubileet var Rolf Norström som genom idoga ansträngningar lyckats leta upp samtliga kamrater. Detta lyckades bland

annat tack vare gamla arkivhandlingar som hittades i ett arkiv i en källare vid CVM. Det var också Rolf som stod för det mesta av arrangemangen.

Gamla bekanta

Av oss FFV/CVV:are är det flera som fortfarande är verksamma inom nuvarande FFV Aerotech, d v s det numera sammanslagna CVA och CVM, eller på annat sätt engagerade i verksamheter med anknytning till Flygvapnet. I denna verksamhet händer det då och då att vi träffar på gamla bekanta från FFV-tiden d v s det riktiga FFV.

Vi i den första kullen CVV:are hade turen att få börja vår utbildning och fostran vid en skola med väl inarbetade regler och rutiner och med en väl etablerad kamratanda. Jag är övertygad om att vi fick med oss en hel del av den kulturen till vår egen lärlingsskola vid CVV.

Givetvis har vi liksom FFV:arna många både glada och berikande minnen från vår lärlingstid. Till dem kanske jag kan få återkomma vid ett senare tillfälle.

Eftersom det är första gången vad jag vet som någon av oss kommit till talls i Propellerbladet vill jag passa på att göra mej till tolk för alla FFV/CVV:are och framföra en hälsning till alla kamraterna från den tiden.

Bo Andersson

FFV Aerotech AB

Avd NU

732 81 Arboga

Första elevomgången vid CVV lärlingsskola

CVV lärlingsskola startade den 21 november 1955. Den första elevomgången avverkade årskurs 1 vid FFV. Vi avslutade vår lärlingsutbildning den 3 augusti 1959. Följande elever ingick i första den första elevomgången:

Sören Gustavsson	flygplanmontör
Bo Andersson	telemontör
Tommy Juhlin	motormontör
Börje Nilsson	fordonsmontör
Kustas Tael	instrumentmakare
Bo Gustavsson	motormontör
Bernt Eriksson	flygplanmontör
Lennart Skagerlund	telemontör
Kurt Berggren	motormontör
Rolf Norström	telemontör
Ellert Pettersson	flygplanmontör
Kaj Eriksson	motormontör
Inge Nodfors	flygplanplåtslagare

Två namn saknas. En elev kom aldrig till skolstarten och en fick sluta redan under det första året.

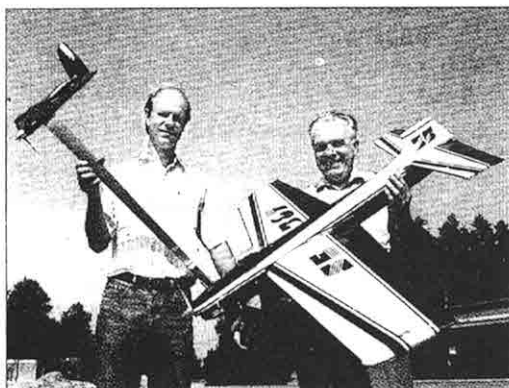
Ove vinner igen

I tidigare artiklar har det redogjorts för 5708 Ove Anderssons framgångar i tävlingsammanhang med sina linkontrollerade flygplansmodeller. Nu har han på ålderns höst slagit till igen. Följande artikel är hämtad från Vestmanlands Läns Tidning från den 21 augusti 1996.

Veteraner flög hem SM i linflyg

Två guldmedaljer och ett svenskt hastighetsrekord flög Västerås Modellflygklubb hem när SM i linflyg avgjordes på Tullinge flygplats.

Det var två veteraner i klubben som svarade för bravaderna. Ove Andersson, 54 år, tog sitt 25:e SM guld i stuntklassen där det handlar om konstflyg. Per Stjärnesund, 37, vann speedklassen med en flygning där genomsnittshastigheten var 300,5 km/h!

Ove har 25 SM guld

I över 30 år har Ove Andersson tävlat i stuntflygning med linstyrda modeller. 25 SM guld har det blivit, liksom ett silver och ett brons i VM samt ett EM silver.

Ove Anderssons rutin i grenen är alltså enorm.

– Manövrerna har ju hela tiden varit desamma, säger Ove Andersson.

Det är ett 30-tal obligatoriska figurer vi flyger under högst sju minuter. I det ingår bland annat stående och liggande åttor och loopingar, både runda och fyrkantiga.

Oves vackra maskin, av egen konstruktion, har en motor på 7,5 kubikcentimeter. Motorn gör cirka 8000 varv i minuten.

Betydligt häftigare är den lilla motorn på Per Stjärnesunds maskiner som byggts för att gå så fort som möjligt i en rundbana på låg höjd. Motorn är bara på 2,5 kubikcentimeter men den gör hela 38000 varv i minuten! Propellern är enbladig och planet har endast en vinge, lång och smäcker.

Mycket nära världsrekord

Från ett handtag manövreras planets höjdroder via två ställinor som är 15,92 meter långa. Det ger en flygsträcka på 100 meter per varv och tävlingen flygs i 10 varv, således en kilometer.

Vid SM tävlingen på Tullinge klockades Pers modell för en genomsnittshastighet på 300,5 kilometer i timmen. Det är 11 kilometer långsammare än världsrekordet som innehas av en spanjor.

– Naturligtvis leker man med tanken att komma upp i den farten, säger Per Stjärnesund.

Tre plan samtidigt

Per flög också i klassen teamracing där tre plan samtidigt flygs i cirkeln. Teamen består av en pilot som flyger och en mekaniker som svarar för de två obligatoriska tankningarna under heatet.

Också här blev det SM guld för Per Stjärnesund och hans tillfälliga teamkamrat och mekaniker Hans Andersson från Stockholm.

Tidigare artiklar om Oves framfart har varit införda 1986 och 1989.

En resa till Kina

Jag hade förmånen att i tjänsten få göra ett besök i Peking under en majvecka i år.

Mín division inom ABB Industrial Systems har lyckats bra med försäljningen till Asien och Kina som fn är den mest expansiva marknaden för oss. Våra produkter är avsedda för mätning av kraft i framförallt ståltillverkningen. Med tanke på den nu snabbt växande välfärden i Kina är ståltillverkningen mycket viktig del för konsumentvaror.

Nåväl, vi bestämde oss för att lägga en produkt- och marknadsträff i Peking eller Beijing som det nu heter. Vi var åtta chefer från ABB som där mötte våra kollegor från såväl Kina som våra andra stora försäljningsländer.

Resan är i sig själv ganska jobbig. Man är ganska mör efter 11 timmar nonstop flygning och till detta även tidsomställningen.

Väl framme möttes vi av en behaglig sommarvärme. Maj och juni är de bästa månaderna ur väderynpunkt innan regnperioden börjar i juli och augusti. I september igen är det bättre. Kina är ett stort land och har många klimatzoner, men i Beijing kan det också vara vinter. I januari och februari är det ofta minusgrader.

Det första som slår en är alla cyklarna. Då kanske främst all trehjulingar med all last de bär. Tur är att det är platt i Beijing annars skulle dom aldrig orka cykla med så nedlastade cyklar. Lasten kunde också vara människor. Tanten satt ofta på flaket.

Under Maos tid bars det mycket uniformer. Idag ser man inte många i uniform. Inte heller polis eller militär ser man mycket av. Detta är väl ett taktiskt drag av dom styrande. Ett land som går mot öppenhet och ökad frihet vill väl inte ge intryck av en polisstat.

Men det sas att vid en eventuell demonstration, t.ex. på Himmelska Fridens torg där det är förbjudet att visa sitt missnöje mot staten eller makten, kan det från ingenstans bara dyka upp några tusen poliser för att stävja oordningen.

Maten är något alldeles speciellt. Det finns nog ingen som kan ta vara på allting såsom det kinesiska köket. Man får en känsla av att inget får gå till spillo. Småkryp såsom skorpioner var inte svårt att sätta i sig, när dom var friterade. För övrigt är kinesisk mat mycket välkokt, vilket gör den lätt för oss att tåla. Rätterna kom in i en jämn ström hela tiden och det var fullt schå att medelst pinnar hinna med.

Det var mycket praktiskt med ett roterande bord i mitten, vilket gjorde att det var lätt att nå det man ville ha, genom att vrida det i position.

Till maten drack jag för det mesta det alldeles utmärkta kinesiska ölet. Kineserna själva drack ofta te i massor till maten.

Det där med att ta till vara på allting, fick jag ytterligare ett exempel på när vår kinesiska värd efter en måltid fick med sig hem en påse med matrester av kyparen, vilket tydligen var mycket vanligt.

Trafiken är något annat som man förundrar sig över. Cyklarna har jag nämnt, men bilarnas antal växer snabbt. Några trafikregler kunde jag inte se att man följde. Trafikljusen verkade bara vara en rekommendation. Till saken hör att bilar och alla dessa cyklar delar på, dom i och för sig breda gatorna, men i en enda röra. Någon hänsyn till de oskyddade i trafiken var det inte tal om. Jag kan inte annat säga än att de går emot en säker trafikchaos om några år, med det ökade välståndet och med flera bilar som följd.

Medellönen för en kines är runt 1000kr i månaden. Man betalar ingen hyra utan bara avgift för el och tele. Husen ägs av staten, men det är nu tillåtet för privata företag att bygga hus. I Beijings utkanter byggs det nu många nya bostäder, också då privata där man kan köpa in sig. Förmånerna kommer från företaget där man är anställd. En högre tjänst belönas ofta med såväl högre lön som en bättre bostad.

Familjepolitiken är hård. Ett barn är vad som är tillåtet. Skulle man få flera så straffas man med att få betala avgifter för samhällets service. Vår unga säljare i Beijing bodde med fru och barn i en lägenhet på 12 kvadratmeter, tills han blev försäljningschef då han erbjöds att byta upp sig.

Man såg hela tiden ett väldigt hårt arbetande folk. Vardag som lördag och söndag såg man att t ex byggen var i full gång. Jag är övertygad om att vi i framtiden får känna av en hård konkurrens från Kina, som målmedvetna kämpar för att öka välståndet. Endast en politisk instabilitet kan förhindra detta.

Sevärdheter är det gott om. Besök på Himmelska Fridens torg, den förbjudna staden och kinesiska muren var bara ett måste.

På Himmelska fridens torg rymts det 500.000 människor, sägs det. En stor öppen plats där folk träffas och bland annat roar sig med att flyga sina drakar. Torget omges av många berömda byggnader t.ex. Mao-mausoleumet. En intressant sak var en stor tavla med ett räkneverk som räknade ned tiden till Hongkongs återförening med Kina den 1 juli 1997.

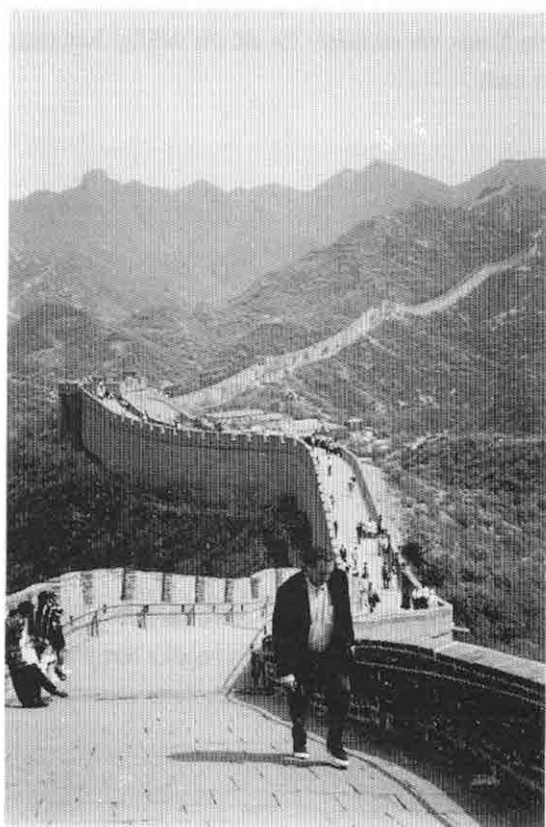
Den förbjudna staden gav ett mastigt intryck. De väldiga byggnaderna blev större och större ju längre in man kom. Man kan ana hur mäktiga herrar det fanns under kejsartiden.

Kinesiska muren ligger ca 45km norr om Beijing. Redan i bussen innan framkomsten kunde man se muren sträcka ut sig i naturen. Den är mäktig med sina stenblock. Den är ca 10-15 meter hög och ca 3-4 meter bred på toppen där man kan gå. Nu visar man turisterna den finaste biten, enligt rykten är den långt ifrån lika mäktig och stabil hela sina 250 mil. Delvis består den också bara av jord och trä.

Nåväl, den del som vi besökte var av stabila granitblock. Sträckningen var väldigt krokig av någon anledning. Någon slags försvarsmur är dess ursprung. Väldigt många turister var där, de flesta från Kina.

Att det fortfarande är lite främmande med västfolk, fick jag bevis för.

En kines ryckte mej i armen och gestikulerade som att jag skulle ta ett fotografi med hans kamera på honom och frun. Men efter ett tag förstod jag att han ville att jag skulle stå bredvid hans fru, så han kunde ta ett kort på en konstig västerlänning med avvikande utseende, tillsammans med hans fru på muren. Så nu finns man väl i ett kinesiskt familjealbum, som ett exotiskt inslag i den kinesiska vardagen.

På hemvägen gjorde vi ett besök i Hongkong, som är en stor kontrast till Kina. Hongkong är ett modernt affärscentrum med hög puls. Det är

svårt att förstå hur det nästa år skall kunna införlivas med Kina. Enligt ABB kineser vi pratade med kommer inget drastiskt att inträffa näst år. Det kommer inte att välla in kineser för att njuta av den välfärd som finns, utan Hongkong kommer att förbli ett asiatiskt handelscentrum där inflyttningen nogga kontrolleras av kineserna.

Det var svårt att låta bli att förköpa sig på alla billiga kameror och elektronikprylar som fanns i en otalig mängd till verkligt bra priser. Även en oäkta Rolex var ett måste för att om möjligt lura någon när man kommer hem.

Hur det gick med ABBs affärer? Ja, en och en annan miljon till har det blivit i orderboken. Om det sedan var vårt besöks förtjänst eller inte får väl framtiden utvisa. En större förståelse för detta annorlunda lands kultur har vi i alla fall fått.

5858 Åke Tedesjö

